

KULTURNÍ KALENDÁŘ

města

HRANIC

Leden 1962

Vydává Osvětová beseda v Hranicích — Cena 20 hal.

KULTURNÍ KALENDAŘ NA LEDEN 1962.

4. čt. Kulturní čtvrtek pracujících. „Naši zaměstnanci v zahraničí“. Závodní klub Sigma.
6. so. Ples Odborného učiliště Sigma. Sokolovna.
7. ne. Nedělní dopoledne dětem. Závodní klub Sigma.
7. ne. Beskydské divadlo. Lumpacivagabundus. Opereta. Sokolovna ve 20 hod.
8. po. Lidová akademie pro rodiče: O. Vartoň: Tresty a odměny ve výchově. Lidová škola umění v 19 hod.
10. st. Dr. Palát: „Tibet“ přednáška s filmem. Osvětová beseda v 15,30 hod. a v 19,30 hod.
10. st. Voskovec a Werich: „Robin zbojník“. ZK HCV. Divadelní soubor OB a HCV.
11. čt. IV. abonentní koncert MF. Klavírní virtuos A. Jemelík. Verše recituje H. Jemelíková. Lidová škola umění v 15 hod. a ve 20 hod.
13. so. Ples. Sigma Hranice a dělostřelecké učiliště. Sokolovna.
14. ne. Kolona. Taneční kurs zdravotnické školy a Osvětové besedy, sokolovna. Hraje hudba ZK Sigma - J. Jiříček.
15. po. Loutkové představení v učilišti Sigma: „Pivoda, vodník pod vyšehradskou skalou“.
18. čt. Kulturní čtvrtek pracujících. S. Šálek účastník expedice sportovních potápěčů k Černému moři.
19. pá. Beseda o B. Němcové. Dětské oddělení měst. lidové knihovny v 17 hod.
20. so. Ples. SRPŠ zdravotnické školy. Sokolovna.
21. ne. Nedělní dopoledne dětem. ZK Sigma.

21. ne. Beskydské divadlo. V. K. Klicpera: „Každý něco pro vlast.“ Sokolovna ve 20 hod.
22. po. Lidová akademie pro rodiče: J. Němečková: „Výchova v zrcadle dějin.“ Lidová škola umění v 19 hod.
27. so. Ples. Místní odbočka Svazu rybářů. Sokolovna.
28. ne. Kolona. Taneční kurs SVVŠ. Sokolovna. Beseda o B. Němcové. Měst. lidová knihovna. Lidová akademie.
- Cyklus: Technické minimum pro domácnost. Mezinárodní politické vztahy. Zemědělský cyklus.

Připravují se cykly:

- Filosofie dneška, Duševní hygiena, Fyzika v technické praxi.
Program budoucnosti lidstva.

Bližší na plakátech. Ověřte si datum, místo a dobu konání akcí, nedošlo-li ke změně.

PROGRAM HRANICKÝCH KIN

KINO SVĚT

1. Choditi po trávníku dovoleno. Maďarsko. Mládež od 10 let.
- 2.— 4. Lidé za kamerou. ČSSR. Mládež od 10 let.
- 5.— 8. Zlatý věk grotesky. USA. Mládež od 10 let.
- 9.—11. Bezejmenný ostrov. Čína. Mládež ano.
- 12.—15. Poslední salvy. SSSR. Širokoúhlý. Mládež ne.
- 16.—18. To byl český muzikant. ČSSR. Mládež ano.
- 19.—22. Hra zvaná láska. Švédsko. Mládež ne.
- 23.—25. Otevřená náruč. SSSR. Mládež ne.
- 26.—31. Labyrint srdce. ČSSR. Širokoúhlý.

KINO OKO

1. Červnové dny. ČSSR. Mládež ano.
- 2.— 4. Krok za krokem. NDR. Mládež od 10 let.

- 5.— 9. Hledá se táta. ČSSR. Mládež ne.
 10.—11. Očekávejte dopis. SSSR. Mládež od 10 let.
 12.—15. Devátý kruh. Jugoslávie. Mládež ne,
 16.—18. Velké peníze. Anglie. Mládež ne.
 19.—23. Florián, ČSSR. Mládež ano.
 24.—25. Muž se psem. Polsko. Mládež od 10 let.
 26.—29. 25 hod. ve vesmíru. SSSR. Mládež ano.
 30.—31. Džamila. SAR. Mládež ne.

PŘEDSTAVENÍ PRO MLÁDEŽ

6. Zrzek. SSSR.
 13. Jablůňka se zlatými jablky. ČSSR.
 20. Tříkrát proč. ČSSR.
 27. Pavlík a Alík. ČSSR.
 Kino ČAS každou neděli od 9 do 11,30 hod. nepřetržitě.

FILMY

CHODITI PO TRÁVNÍKU JE DOVOLENO

Maďarská komedie o trampotách dvou rodin, které žijí společně v jedné vile. Od první chvíle, kdy se rodina dělníka Kárásze nastěhuje do vily architekta Antala Kériho, schází na obou stranách dobrá vůle vyjít si vstříc a přizpůsobit se. Teprve když Julika Kériová a Lali Kárász, kteří se milují, opustí své rodiče, zamyslí se starí nejen nad vzájemným vztahem obou rodin, ale i nad celým svým dosavadním životem a jsou odhodláni uspořádat si jej zcela jinak, než dosud.

ČERVNOVÉ DNY

Český film, první samostatná práce mladého režiséra Antonína Kachlíka na poli hraného filmu, vypráví o životě mladých chlapců z hornického učiliště. Jeho děj se rozvíjí ve dvou hlavních liniích. První tvoří poměr chlapců k vychovateli Ančarovi, který se snaží - ne však vždy zcela úspěšně - jim porozumět a být jim přítelem. Druhou linií je mladičká čistá láska sympatic-

kého Pavla Čejky k dívce z nedalekého Libušína. Scénář filmu prodělal mnoho změn, které se nepříznivě projeví v psychologické nepropracovanosti některých postav, zejména vychovatele Ančara a obou hlavních chlapec-kých rolí. Lyričnost milostného vzplanutí je na některých místech oslabena nevhodnými dialogy a nevyrovnanými hereckými výkony obou mladičkových představitelů. Ke kladům patří zejména zajímavé exteriérové snímky kameramana Františka Valerta.

LIDÉ ZA KAMEROU

Celovečerní film „Lidé za kamerou“ přibližuje divákům celý proces výroby hraných filmů od samého začátku až do posledních fází. Seznámí se tak se „zákulisím“ - záběry zachycující sklad nábytku, kostýmů, kvézit, - s prací v dílnách, v maskérně, krejčovně, s prací herců a režiséra na jednotlivých rolích i s prací většiny příslušníků filmového štábu. Další záběry zachycují sestřih, mixáž zvuku a proces v laboratoři i expedici hotových filmů. Dokumentační záběry se střídají živě s hranými částmi a ukázkami z některých nových filmů Filmového studia Barrandov.

HLEDÁ SE TÁTA

Česká filmová veselohra s vážným sociálním podtextem je prvním samostatným režisérským dílem osvědčeného filmového scenáristy, dramaturga a teoretika Františka Daniela. Odehrává se ve zvláštním prostředí dětského kojeneckého ústavu. Její námět je v podstatě vážný; svobodná matka odmítne starat se o dítě a odmítne i prozradit jméno otce. Tvrdí, že to byl ženatý muž, který ještě před Honzikovým narozením tragicky zahynul. Skutečnost je však taková, že Honzik je plod náhodné chvílkové známosti z dovolené a že matka vůbec jméno svého tehdejšího milence nezná. Autoři se pokusili podívat se na toto téma, ukazující spíše na sociální drama než na veselohru, z druhé stránky. Tak najdeme v jejich

filmu mnoho typicky veseloherních zápletek a osvědčených rekvizit včetně bujné honičky a populární dvojice Sovák-Brodský.

ZLATÝ VĚK GROTESKY

Americký stříhový film Roberta Youngsona, sestavený z typických ukázek němých grotesek. Připomínáme si tu tvář „Otce“ americké veselo hry Macka Sennetta, sledujeme se s dnes již takřka zapomenutými komiky Billy Bevanem, Benxem Turpinem, Andy Clydem, Will Rogersem, Edgarem, Kennedym a Hary Langdonem. Těžištěm filmu jsou výňatky z několika veseloher dodnes populární dvojice Stana Laurela a Olivera Hardyho, jejichž filmy neztratily ani po více než třiceti letech na působivosti. — Komentář k verzi, uváděné v Československu, napsal původně pro uvedení ve francouzských kinech režisér René Clair. — Film je vítaným obohacením pořadů našich kin, a zejména mladí diváci, kteří o klasické éře němých veseloher mohli doposud jen číst, se budou moci setkat s tvářemi komiků, jejichž jména sice už patří historii, ale jejichž filmy jsou stále živé.

HRANICE V OBDOBÍ HUSITSKÉM

Ve 14. století se Hranice dostávaly jako zástava do rukou různých držitelů. V době Karla IV., kdy Praha jako evropské velkoměsto čítala asi 30.000 obyvatelů, když v Brně žilo 8.000 lidí, v okruhu hradeb našeho města bydlelo podle odhadu asi 800 obyvatel.

Koncem 14. a počátkem 15. století probíhaly na Moravě v podstatě stejné hospodářské, třídní i politické zápasy jako v Čechách. Ovšem Morava nebyla v době husitské jevištěm tak dramatických událostí, jako byla vítězství Žižkova na různých bojištích v Čechách. Na střední Moravě se stalo střediskem husitství panství tovačovské, kde již v roce 1416 se stal správcem farnosti Husův přítel Šimon z Tišnova. Majitelem panství byl Jan Tova-

čovský z Cimburka, který z počátku váhal připojit se k novému učení a snažil se získat přízeň krále Zikmunda. Bojoval po jeho boku v bitvě pod Vyšehradem v roce 1420 a upadl i do zajetí. Nedlouho potom stal se stoupencem husitství a v roce 1426 se podílel na vítězství vojsk Prokopa Holého v bitvě u Ústí nad Labem a o rok později u Tachova. Dosáhl dokonce hodnosti husitského hejtmana. Byl to však typický příslušník šlechty, pamatoval na sebe a znamenitě rozšířil svůj majetek zábořem královského i církevního zboží. Na Moravě se několikrát pokoušel zmocnit se Olomouce a v roce 1428 podnikl tažení do Pobečví. Dobył Přerova, pak se zmocnil Hranic a Jičína. Hranice pak zůstaly v rukou Cimburků až do roku 1470. Nestaly se však jejich plným vlastnictvím, nýbrž drželi je stále jako zástavu.

Jan Tovačovský jako horlivý kališník v té době vymohl pro obyvatele Hranic povolení přijímat z kalicha. Také správa města přešla tehdy do českých rukou. Opatrní měšťané ovšem pamatovali i na svá práva. Již roku 1431 vyžádali si od svého nového pána potvrzení všech městských výsad. Jan Tovačovský nejen všechna jejich práva potvrdil, ale přidal ještě právo na odumřtí.

V té době, kdy po vítězství husitů u Domažlic, po „spanilých jízdách“ Prokopa Holého do ciziny, schyluje se v Čechách k bitvě u Lipan, nabývají boje na Moravě zvláštního rázu. Objevují se zde přímo dobrodružní feudálové, jimž nejde již o zápas o nové uspořádání společnosti, ale kteří jednájí na vlastní pěst bez ohledu na jednotlivé strany.

Dopouštějí se loupeží a sužují obyvatelstvo více než procházející vojska. Jedním z těchto dobrodruhů a to snad nejpověstnějším byl Jan z Mesneku, který se zmocnil hradu Helfštýna a pomocí své tlupy prakticky uzavřel průchod Moravskou branou. Uvádí se, že držel hrad šest let a podnikal loupeživé výpravy do okolí. Když nakonec pronikl se svou tlupou až k Uherskému Brodu a zmocnil se města, sešli se v roce 1440 moravští stavové

ve Valašském Meziříčí a zde byl vyhlášen tak zvaný landfríd. Jan z Mesnpeka byl donucen, aby Helfštýn vrátil původním majitelům — Kravařům.

O Mesnpekovi a jeho kouscích vypravují pověsti. Jedna z nich se vztahuje i k blízkému okolí našeho města, mluví se v ní také o hranické propasti. Jan z Mesnpeku nebyl jediným takovým dobrodruhem v blízkosti Hranic. Podobně neblaze proslul i tehdejší majitel Drahotuš Boček Puklice z Pozořic.

Našeho města se tyto pohnuté události, jak se zdá přímo nedotkly. Když již husitská revoluce dohasinala, sblížil se Jan Tovačovský opět se Zikmundem a s moravským markrabím Albrechtem a v roce 1437 se stal moravským zemským hejtmanem. Po něm držel Hranice krátkou dobu Ctibor Tovačovský z Cimburka, známý právník a spisovatel moravský.

Roku 1470 postoupil Hranice Albrechtovi Kostkovi z Postupic, jemuž v té době již tři roky patřilo panství helfštýnské. Tak tehdy po prvé byly spojeny osudy Hranic s Helfštýnem i Lipníkem v rukou jednoho držitele. Albrecht Kostka, pocházející ze známého husitského rodu, byl původně důvěrným rádcem krále Jiřího z Poděbrad a jako obratný diplomat podnikl v jeho službách cestu k francouzskému dvoru do Paříže. Měl za úkol získat francouzského krále pro myšlenku vytvořit spolek evropských panovníků, kteří měli tak smírnými dohodami řešit sporné otázky mezi jednotlivými zeměmi a starat se o obranu proti tureckému nebezpečí. Zázitky poselstva popsal v zajímavém cestopise Kostkův panoš Jaroslav. Když však o něco později došlo k válce mezi Jiřím z Poděbrad a ctižádostivým uherským králem Matyášem, přešel Albrecht Kostka nakonec do služeb Matyášových, získal na jeho dvoře vynikající postavení a tak není divu, že se rozhodl do Uher přesídlit trvale. Tento jeho úmysl ho přivedl asi k tomu, že se roku 1475 rozhodl své statky prodat Vilémovi z Pernštejna. Tu začíná opět nové období v dějinách našeho města.

L. N.